Słucham i rozmawiam z bliskimi

Dekalog, sumienie i charakter • Wj 20:12; Ef 6:1–4

Myśl przewodnia

W rodzinie potrzebujemy wzajemnego szacunku, troski i bezpieczeństwa.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

Biblia mówi, że dzieci i rodzice mają troszczyć się o siebie. Dzieci uczą się szacunku, a dorośli mają opiekować się dziećmi.

Kiedy ktoś w domu mówi, możemy spróbować go wysłuchać. Możemy też powiedzieć, czego potrzebujemy. Każdy człowiek zasługuje na życzliwe słowa.

Czasem nie zgadzamy się ze sobą. Możemy poprosić o wyjaśnienie i spokojnie opowiedzieć, co czujemy.

W rodzinie można mówić sobie dobre słowa i pomagać. Dziecko może powiedzieć „nie lubię tego” albo „boję się” i poprosić o wysłuchanie. Jeśli ktoś je krzywdzi, nawet ktoś dobrze znany, powinno powiedzieć innemu bezpiecznemu dorosłemu. Ma prawo do ochrony.

Jeśli ktoś nas straszy, krzywdzi albo każe zachować niebezpieczną tajemnicę, trzeba powiedzieć zaufanej dorosłej osobie. Szukanie pomocy jest dobre.

Cele lekcji

- Podaje przykład życzliwego zwrócenia się do bliskiej osoby.
- Rozpoznaje, że dorośli mają chronić dziecko.
- Wie, że o krzywdzie może opowiedzieć zaufanemu dorosłemu.
- Potrafi odpowiedzieć: Czy wolno powiedzieć zaufanemu dorosłemu, że coś nas przestraszyło?

Przebieg zajęć

Wprowadzenie i pytanie — 3 min

Rozłóż rekwizyty lub przygotowane ilustracje i nawiąż do codziennego doświadczenia dziecka: Komu możesz powiedzieć, gdy potrzebujesz pomocy? Pozwól odpowiedzieć gestem albo milczeniem.

Lektura Biblii i kontekst — 6 min

Opowiedz prostym językiem o fragmencie Wj 20:12; Ef 6:1–4. Przykazanie wzywa do czci wobec ojca i matki. Paweł powtarza je, a równocześnie zobowiązuje ojców do odpowiedzialnego wychowania dzieci i do niewzbudzania w nich gniewu. Przeczytaj z Biblii krótki, wybrany urywek i pokaż jego miejsce w opowieści.

Rozmowa i rozumienie — 4 min

Zadaj pytanie dotyczące bohaterów i wyborów. Zastosuj jeden przykład: W rodzinie potrzebujemy wzajemnego szacunku, troski i bezpieczeństwa. Nie wyciągaj od dzieci szczegółów z życia rodzinnego.

Ćwiczenie i zastosowanie — 6 min

Z pacynkami odegraj krótką scenkę: „Proszę, wysłuchaj mnie” — „Słucham”. Następnie wybierzcie kartę „rozmawiam”, „proszę o pomoc” albo „odpoczywam”, zależnie od sytuacji. Bez odgrywania przemocy. Udział i forma odpowiedzi pozostają dobrowolne. Nie żądaj osobistych zwierzeń. Dodatkowa wskazówka dla

prowadzącego: Pokaż kartę „proszę o pomoc” i nazwij bezpieczną osobę.

Podsumowanie i zadanie domowe — 3 min

Sprawdź, czy uczestnicy potrafią odpowiedzieć: Komu możesz powiedzieć, gdy potrzebujesz pomocy? Przypomnij myśl: W rodzinie potrzebujemy wzajemnego szacunku, troski i bezpieczeństwa. Propozycja dla rodziny: Wybierzcie jedną spokojną chwilę, kiedy każdy może powiedzieć, czego dziś potrzebuje.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Komu możesz powiedzieć, gdy potrzebujesz pomocy?

Bezpiecznemu dorosłemu: opiekunowi, nauczycielowi lub innej zaufanej osobie.

Czy dorośli powinni opiekować się dziećmi?

Tak. Ef 6:4 przypomina dorosłym o odpowiedzialnym i cierpliwym wychowaniu.

Co zrobić, gdy ktoś krzywdzi dziecko?

Powiedzieć o tym bezpiecznej dorosłej osobie i szukać ochrony.

Czy wolno powiedzieć zaufanemu dorosłemu, że coś nas przestraszyło?

Tak. Szukanie pomocy jest właściwe.

Pomoce dydaktyczne

• Biblia w wybranym przekładzie, także szerszy kontekst wskazanych wersetów

• karta pracy SM-G1-A-37

• kartki, kolorowe kredki i tablica do wspólnych notatek

• ilustracje i przedmioty bezpieczne dla wieku

Wskazówki biblijne i wychowawcze

• Nakaz szacunku wobec rodziców nie oznacza przyzwolenia na przemoc, wykorzystywanie lub szkodliwe tajemnice. Za ochronę dziecka odpowiada dorosły; nie wymuszaj ujawniania prywatnych sytuacji na forum.

• Odczytaj najwyżej kilka zdań z wybranego fragmentu. Resztę opowiedz własnymi słowami i zakończ prostą czynnością. Unikaj sprawdzianów pamięci oraz trudnych scen.

• W razie krzywdzenia lub gróźb dziecko ma prawo szukać pomocy także poza rodziną.

• Czasownik dotyczący „czci” w Wj 20:12 ma szerszy sens niż wykonanie pojedynczego polecenia. W chrześcijańskim zastosowaniu obejmuje szacunek, wdzięczność i odpowiedzialność, stosownie do wieku i sytuacji.

• Ef 6:1–4 łączy wezwanie dzieci do posłuszeństwa „w Panu” z wyraźnym zobowiązaniem ojców, aby nie pobudzali dzieci do gniewu. W tekście istnieją obowiązki po obu stronach relacji.

• Mar. 7:9–13 pokazuje, że religijne tłumaczenia nie powinny usprawiedliwiać zaniedbania rzeczywistej troski o rodziców. Jest to ważny kontekst dla dorosłych dzieci.

• Nakaz czci nie upoważnia opiekuna do krzywdzenia, poniżania ani żądania zachowania tajemnicy o przemocy. Zgłoszenie krzywdy bezpiecznej osobie nie oznacza złamania przykazania.

• Unikaj założenia, że wszystkie dzieci żyją z obojgiem rodziców. Dopuść doświadczenie rodziny zastępczej, adopcyjnej, opieki jednego rodzica i różnych trudnych sytuacji.

• Jeśli dziecko zgłasza krzywdę, zachowaj spokój, nie obwiniaj, nie prowadź samodzielnego przesłuchania; zastosuj procedury ochrony dzieci.

• Wj 20:12 i Ef 6:1–4 mówią także o odpowiedzialności dorosłych. Posłuszeństwo nie może usprawiedliwiać przemocy, tajemnic zagrażających bezpieczeństwu ani tłumienia zgłoszeń.

• RED. II: Nakaz szacunku wobec rodziców nie oznacza przyzwolenia na przemoc, wykorzystywanie lub szkodliwe tajemnice. Za ochronę dziecka odpowiada dorosły; nie wymuszaj ujawniania prywatnych sytuacji na forum.

• Teksty do porównania: Wj 20:12; Ef 6:1–4; Kol 3:20–21

Kontynuacja w domu

Powtórzcie proste zdanie: „Nie czuję się bezpiecznie. Proszę mi pomóc”.